

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön asiantuntijat ja viranhaltijat pitävät rahapelilain huolenpitovelvollisuutta (34 §) koskevaa arviointiryhmän suositusta perusteltuna ja erittäin tarpeellisenä. Nykyinen sääntely ei riittävästi täsmennä puuttumisen kynnystä, vaadittavia ehkäiseviä toimia eikä viranomaisten mahdollisuuksia antaa sitovia ja velvoittavia määräyksiä, mikä heikentää huolenpitovelvollisuuden käytännön toteutumista.

Suosituksen keskeisenä vahvuutena pidetään sen ennakoivaa ja väestötason rahapelihaittojen ehkäisyyn perustuvaa lähestymistapaa. Ensiarvoisen tärkeää on, että velvoittavina suojelutoimina otetaan käyttöön keskitetyt tappio- ja kulutusrajat sekä pelaajakohtainen, lisenssirajat ylittävä pelaamisen hallinta. Näillä toimenpiteillä voidaan estää rajoitusten kiertäminen ja tukea varhaista puuttumista rahapelihaittoihin.

Nuorten aikuisten tunnistaminen erityiseksi riskiryhmäksi on perusteltua. Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön asiantuntijat ja viranhaltijat kannattavat nuorten osalta matalampaa puuttumiskynnystä sekä kohdennettuja suojelutoimia, vaikka voimassa oleva lainsäädäntö ei tällä hetkellä erikseen velvoita erityistoimiin. Vaikka rahapelilaki ei sisällä suoria velvoitteita nuoria aikuisia koskevista erityisjärjestelyistä, heidät on tausta-aineistossa tunnistettu erityiseksi riskiryhmäksi uutta rahapelijärjestelmää koskevassa hallituksen esityksessä (HE 16/2025). On erittäin tärkeä nostaa nuoret aikuiset esiin erityistä suojelua tarvitsevana kohderyhmänä ja korostaa toimiluvanhaltijoiden velvollisuutta huomioida nuoret aikuiset huolenpitotoimissaan sekä asettaa heille kohdennettuja rajoituksia.

Edellä mainittujen lisäksi Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ehkäisevän päihdetyön asiantuntijat ja viranhaltijat korostavat sitovien ja sanktioitujen määräysten merkitystä. Tutkimusnäytön perusteella vapaaehtoisuuteen perustuvat mallit eivät ole riittäviä, ja ilman velvoittavia sääntöjä pelaajien suojelutoimet voivat jäädä epäyhtenäisiksi. Yhtenäinen sääntely tukisi toimien vaikuttavuutta sekä rahapelihaittojen seurantaa ja arviointia. Ongelmapelaamisen ja rahapeliriippuvuuden seuraukset näkyvät sosiaali- ja terveystalouden kysynnässä muun muassa velkaantumisenä, perheiden tilanteiden kuormittumisena ja päihde-, mielenterveys- ja riippuvuuspalveluiden tarpeen kasvuna.

Suosituksessa esitettyä portaittaista toimintamallia pidetään käyttökelpoisena työkaluna riskipelaamisen tunnistamiseen ja siihen puuttumiseen. Malli selkeyttää vastuita, yhdenmukaistaa käytäntöjä ja tukee ehkäisevän työn suunnittelua. Raportointivelvollisuuden vahvistaminen on tärkeää rahapelihaittojen ehkäisyn kehittämiseksi. Huolenpitovelvollisuutta sekä pelaamisen rajoittamista koskevien säännösten tehokas toimeenpano tukee näkemyksemme mukaan hyvinvointialueen tehtävää edistää ja ylläpitää asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä vahvistaa ehkäisevää työtä.